

Els premis

Tots els diccionaris de sinònims proposen, entre els mots de significat idèntic o afí a *premi*, el substantiu *guardó*, el qual mereix poca consideració del Diccionari Fabra i del Diccionari de la Gran Enciclopèdia, que en aquest punt el segueix. Aquests repertoris, es limiten a definir *guardó* per mitjà de l'equivalent *recompensa*, així com el verb que en deriva, *guardonar*, amb el verb *recompensar*. El Diccionari Alcover-Moll, a més, indica que es tracta d'un mot literari i arcaic. No sembla, doncs, que l'ús d'aquests mots, *guardó* i *guardonar*, ens hagi de temptar gaire, però no manca qui hi té una predilecció especial, fins al punt que arriba a oblidar l'existència de *premi* i *premiar*, que són, sens dubte, les formes més normals.

Aquesta predilecció que alguns demostren per un mot com *guardó*, i el seu derivat *guardonar*, deu tenir l'origen en l'ús que el castellà literari o llibresc —a la influència de qual hi ha qui és tan sensible— fa de la parella de formes «galardón» i «galardonar». Aquest parell de mots —«galardón» afectant sovint la forma catalanitzada «galardó»— havien aconseguit d'introduir-se en la nostra llengua, com es veu per la seva inclusió en tots els vocabularis

de barbarismes. Un cop hom ha tingut coneixement del caràcter foraster d'aquestes formes, no ha calgut sinó substituir-les per les seves equivalències correctes. No és, per tant, arriscat de concloure que sense aquest fet, l'ús de *guardó* i *guardonar*, seria molt escàs.

Hom pot indicar, tanmateix, dos factors que poden abonar o justificar l'ús de *guardó* i *guardonar*: la llibertat de l'escriptor —els mots existeixen perquè hom se'n serveixi— i la possibilitat o el desig d'evitar la repetició excessiva de les formes *premi* i *premiar*, que són les formes més normals i que no han de provocar —cal dir-ho explícitament— cap mena de reserva. Així, que en un capítol dedicat a «Premis literaris catalans» (Josep Faulí, Caixa d'Estalvis de Sabadell, 1983), aparegui onze vegades la paraula *premi* i tres la paraula *guardó*, ha de semblar a tothom ben enraonat, especialment considerant la col·locació, en cada cas, d'aquest darrer mot, que no detallarem. Però l'ús sistemàtic, en bases de concursos, certàmens, etc.; de *guardó* i *guardonar*, amb oblit de *premi* i *premiar*, no creiem que es pugui justificar de cap manera.

Albert Jané.